

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
А288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV
А288 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.
ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025
ISBN 978—966—419—456—0

Новицька В. Д., Санжакова М. О.
студентки 1-го курсу факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ

Дотримання етичних стандартів є ключовою вимогою, що висувається до адвокатів. Етичні норми формують професійну культуру адвокатів, регулюють їх поведінку у професійній та позапрофесійній діяльності та сприяють підвищенню рівня довіри до інституту адвокатури. В Україні вимоги щодо дотримання адвокатської етики закріплені у Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Правилах адвокатської етики [1]. Останні детально розкривають перелік морально-етичних принципів, яких має дотримуватись адвокат. Серед них, до прикладу, незалежність, конфіденційність, неприпустимість конфлікту інтересів, компетентність та добросовісність тощо. Принцип незалежності передбачає незалежність адвоката від зовнішнього та внутрішнього впливу. Принцип конфіденційності гарантує збереження адвокатської таємниці, а принцип компетентності зобов'язує адвоката підвищувати та підтримувати свій професійний рівень. Зауважимо, що дисциплінарну відповідальність за порушення етичних норм здійснюють КДКА регіонів та ВКДКА, які можуть застосовувати такі види дисциплінарних стягнень як попередження, зупинення права на заняття адвокатської діяльності або позбавлення такого права.

У країнах ЄС етичні вимоги адвокатів до адвокатів регулюються Загальним кодексом правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства [2]. Положення цього Кодексу визначають засади професійної етики, що охоплюють принципи незалежності, довіри та доброчесності, конфіденційності, поваги до професійних правил інших адвокатських асоціацій, заборони несумісних видів діяльності, етичних меж особистої реклами та пріоритету інтересів клієнта. Кодекс також регулює взаємовідносини адвоката з клієнтом, судом та колегами. Відповідно до пункту 1.2.1, дотримання етичних правил є добровільним, однак їх порушення може тягнути дисциплінарну відповідальність.

Межі імплементації цього Кодексу в національні системи різних держав залишаються неоднорідними. Так, Ірландія повністю інтегрувала положення Кодексу, замінивши ним попередній національний акт, тоді як Англія суттєво адаптувала його відповідно до власного за-

конодавства. У Нідерландах, Данії, Португалії та Бельгії одночасно діють національні та європейські етичні кодекси. Франція, Італія й Греція надали регіональним палатам адвокатів право самостійно визначати обсяг імплементації європейських засад професійної поведінки [3, с. 77].

У Франції адвокатська етика регулюється Внутрішнім національним регламентом, Паризькими правилами, Законами «Про реформу ряду судових та юридичних професій», «Про правила професійної етики адвоката» та Декретом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». У Німеччині питання адвокатської етики врегульовані Федеральним положенням про адвокатуру від 1 серпня 1959 р., де закріплені принципи добросовісності, незалежності, збереження адвокатської таємниці, об'єктивності, уникнення конфлікту інтересів і належного поводження з майном клієнтів.

У Польщі етичні питання регулюються Законом «Про адвокатуру» від 26 травня 1982 р. та Кодексом адвокатської етики, який визначає професійні стандарти поведінки та порядок дисциплінарної відповідальності адвокатів [3, с. 79].

Отже, європейський досвід свідчить про різний ступінь гармонізації національних систем із положеннями Загального кодексу правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства. Водночас усі національні правила чи кодекси етичної поведінки адвокатів спираються на спільні засади — незалежність, доброчесність, конфіденційність тощо.

Список використаної літератури

1. Правила адвокатської етики: рішення Звітно-виборного з'їзду адвокатів України від 09.06.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#n4>
2. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства від 01.10.1988. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_343
3. Фляжнікова Я. В. Правила адвокатської етики та юридична відповідальність за їх порушення : дис...доктора філос. Одеса, 2022. 251 с.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Кравченко Марина Олександрівна**

Мороз І. Р.

Взаємодія Національної асоціації адвокатів України
з Міжнародною асоціацією адвокатів (ІВА): основні напрями
та результати 618

Лукашевич А. Л.

Виконання в Україні угоди за медіацією, укладеної
за кордоном: сучасні проблеми 521

Німенко Є. О.

Цифровізація адвокатської діяльності: досвід ЄС і перспективи
в Україні 624

Новицька В. Д., Санжакова М. О.

Етичні стандарти адвокатської діяльності: порівняльний
аналіз українського та європейського досвіду 628

Ремінська П. В.

Вплив європейських стандартів на реформування адвокатури
України 630

Топал В. С.

Адвокатура Німеччини та адвокатура України: порівняльний
аналіз 633

Цуркан Д. С.

«Гонорар успіху» в адвокатській діяльності: порівняльно-
правовий досвід української та зарубіжної практики 635

Шевченко В. О.

Особливості статусу адвоката іноземної держави в Україні 637

Янковська М.-А. В.

Конвенція Ради Європи про захист професії адвоката
як міжнародний стандарт правової безпеки інституту
адвокатури 640

Стефанчук М. М.

Інститут безоплатної правничої допомоги: актуальні виклики ... 643